

LIETUVOS RESPUBLIKOS KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ DARNAUS VYSTYMO ĮSTATYMAS

2023 m. gegužės 18 d. Nr. XIV-1965
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslą, jos įgyvendinimo uždavinius, kurortų ir kurortinių teritorijų finansavimą, jų nustatymo teisinius pagrindus, principus ir priemones, kurortologinių tyrimų atlikimo pagrindus bei valstybės ir savivaldybių institucijas, atsakingas už kurortų ir kurortinių teritorijų darnų vystymą ir šio įstatymo įgyvendinimą.

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti kurortų ir kurortinių teritorijų ilgalaikę, tolygią ir darnią plėtrą, finansavimo šaltinius, unikalios rekreacinės aplinkos ir gamtinių gydomųjų veiksnių, kaip išskirtinės reikšmės valstybės turto, racionalų naudojimą ir išsaugojimą, sudaryti sąlygas kurortinio sveikatinimo paslaugų bei medicininės rehabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų plėtrai, plėtoti atvykstatamąjį ir vietinį turizmą kurortuose ir kurortinėse teritorijose kaip prioritetines turizmo plėtros kryptis ir palankaus valstybės įvaizdžio formavimo pagrindą, skatinti ir vykdyti kurortologinius tyrimus bei nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų kompetenciją kurortų ir kurortinių teritorijų vystymo srityje.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Gamtiniai gydomieji veiksniai** – specifinėmis fizinėmis, cheminėmis, biologinio aktyvumo savybėmis pasižymintys moksliai ištirti natūralūs mineraliniai vandenys, jūros vanduo, peloidai (durpinis purvas, sapropelis, molis ir kiti), sveikatai palankus mikroklimatas, rekreaciniai želdynai ir kiti veiksniai, taikomi sveikatos stiprinimo ir ligų prevencijos ar gydymo bei sveikatos grąžinimo tikslais teisės aktų nustatyta tvarka.

2. **Kurortas** – gyvenamoji vietovė, kurioje yra moksliai ištirtų ir pripažintų gamtinių gydomųjų veiksnių, rekreacinių teritorijų, vandens telkinių, išplėtotą specialioji infrastruktūra

šiems veiksniams naudoti gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms ir kuriai įstatymu suteiktas kurorto statusas.

3. **Kurortinė teritorija** – gyvenamoji vietovė ar jos dalis (gyvenamosios vietovės ar jų dalys), kurioje (kuriose) yra gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių, ir specialioji infrastruktūra šiems ištekliams naudoti sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms ir kuriai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu suteiktas kurortinės teritorijos statusas.

4. **Kurortinio sveikatinimo paslauga** – holistiniu požiūriu į sveikatą grindžiama kompleksinė paslauga žmonių sveikatai, jų fizinei ir psichinei gerovei stiprinti, apimanti medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugas, kurioms naudojamas bent vienas iš gamtinių gydomųjų veiksnių, ir teikiama kurortuose ir kurortinėse teritorijose naudojant išplėtotą specialiąją infrastruktūrą.

5. **Kurorto ar kurortinės teritorijos nuostatai** – teisės aktas, kuriuo nustatomi kurorto ar kurortinės teritorijos ūkinės veiklos vykdymo, valdymo, apsaugos ir tvarkymo organizavimo ypatumai arba bendrieji principai, šios teritorijos ar kurorto išskirtinė vertė, taip pat kurorto ar kurortinės teritorijos ūkinės veiklos, architektūros ir planavimo tradicijomis grindžiami reikalavimai.

6. **Kurortologiniai tyrimai** – moksliniai tyrimai, kurių objektas yra gamtiniai gydomieji veiksniai (klimatas, mineraliniai vandenys, gydomasis purvas ir kita), jų fizinės, cheminės ir biologinės savybės, poveikis sveikam ir sergančiam organizmui, tų veiksnių naudojimas profilaktikai, gydymui ir reabilitacijai.

7. **Kurortų ir kurortinių teritorijų infrastruktūra** (toliau – infrastruktūra) – kurortuose ir kurortinėse teritorijose įrengta specialioji infrastruktūra, taip pat viešojo turizmo ir poilsio infrastruktūra, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme.

8. **Nacionalinė kurortų ir kurortinių teritorijų politika** – valstybės ir savivaldybių institucijų tikslinė veikla, kuria daromas poveikis ilgalaikiai, tolygiai ir darniai kurortų ir kurortinių teritorijų ekonomikos, socialinei ir infrastruktūros plėtrai, siekiant sudaryti palankią verslui ir investicijoms aplinką, skatinti kurortinio sveikatinimo, medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo bei turizmo paslaugas ir kryptingai gerinti tarptautinį valstybės įvaizdį.

9. **Rekreaciniai ištekliai** – gamtinės ir kultūrinės kraštovaizdžio vertybės ar savybės, kurios gali būti ar yra naudojamos rekreacijai.

10. **Specialioji infrastruktūra** – kurortuose ir kurortinėse teritorijose išplėtotą infrastruktūrą, skirtą gamtiniams gydomiesiems veiksniams naudoti gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms.

11. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme, Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme.

II SKYRIUS

NACIONALINĖS KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ POLITIKOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR SUBJEKTAI

3 straipsnis. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslas ir jo įgyvendinimo uždaviniai

1. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslas – užtikrinti ilgalaikę, tolygią ir darnią kurortų ir kurortinių teritorijų ekonomikos, socialinę ir infrastruktūros plėtrą, sudaryti palankią verslui ir investicijoms aplinką, skatinti kurortinio sveikatinimo bei turizmo paslaugas ir kryptingai gerinti tarptautinį valstybės įvaizdį.

2. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslo įgyvendinimo uždaviniai yra:

1) nustatyti ir įgyvendinti kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo tikslus ir uždavinius;

2) spręsti kurortų ir kurortinių teritorijų problemas, atsižvelgiant į jų teritorijos specifiką, kraštovaizdį, kurortinio sveikatinimo ir turizmo paslaugų kokybę, infrastruktūros vystymo ir finansavimo poreikį;

3) užtikrinti racionalaus ir efektyvaus gamtinių gydomųjų veiksnių ir turizmo išteklių eksploatavimo bei infrastruktūros plėtros sąlygas;

4) sudaryti lygiateisės viešojo ir privataus sektorių veiklos bei ilgalaikės, tolygios ir darnios kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros sąlygas.

4 straipsnis. Valstybės institucijų funkcijos kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo srityje

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė:

1) Nacionaliniame pažangos plane nustato nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius;

2) tvirtina ilgalaikę iki dešimties metų trukmės kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;

3) tvirtina kurorto ir kurortinės teritorijos statusą turinčių savivaldybių finansavimo ir joms skiriamų lėšų apskaičiavimo metodiką;

4) tvirtina trejų metų trukmės kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programą;

5) nustato gyvenamųjų vietovių, kurioms siekiama kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, šio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarką.

2. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija:

1) dalyvauja rengiant Nacionalinį pažangos planą, kuriuo nustatomi nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai;

2) formuoja nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir organizuoja, koordinuoja bei kontroliuoja jos įgyvendinimą;

3) parengia ilgalaikę iki dešimties metų trukmės kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą, teikia ją Vyriausybei tvirtinti, suplanuoja tikslų ir (arba) pažangos uždavinių įgyvendinimo priemones ir jų finansavimo šaltinius;

4) skatina ir organizuoja kurortologinių tyrimų vykdymą, efektyvų mokslo ir studijų institucijų bei ūkio subjektų bendradarbiavimą atliekant šiuos tyrimus;

5) parengia trejų metų trukmės kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programą, teikia ją Vyriausybei tvirtinti ir užtikrina jos įgyvendinimą bendradarbiaudama su Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija;

6) vertina ir prižiūri kurorto ar kurortinės teritorijos atitiktį Vyriausybės nutarimu patvirtintiems bendriesiems ir specialiesiems reikalavimams.

3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;

2) užtikrina tinkamą medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų teikimą, gamtinių gydomųjų veiksnių panaudojimą kurortuose ir kurortinėse teritorijose;

3) nustato gamtinių gydomųjų veiksnių, naudojamų kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti, sertifikavimo tvarką;

4) pagal kompetenciją vykdo triukšmo, taršos ir kitų veiksnių valdymo kontrolę ir atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, apimančias gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurorto ar kurortinės teritorijos statusas, atitikties nustatytiems reikalavimams nustatymą ir tikrinimą.

4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;

2) organizuoja ir (ar) atlieka valstybinį aplinkos monitoringą, siekdama įvertinti kurortų ir kurortinių teritorijų gamtinę būklę ir jos gerinimo galimybes;

3) pagal kompetenciją rengia, organizuoja ir vykdo Baltijos jūros aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimą pajūrio kurortuose ir kurortinėse teritorijose bei užtikrina pajūrio juostos tvarkymo darbų finansavimą;

4) pagal kompetenciją rengia, organizuoja ir vykdo vidaus vandenų aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimą kurortuose ir kurortinėse teritorijose bei užtikrina vidaus vandenų pritaikymo vandens turizmo ir kitoms rekreacinėms reikmėms darbų finansavimą;

5) pagal kompetenciją užtikrina aplinkos ekologinę kokybę, požeminio vandens stebėseną ir kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, apimančias gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurorto ar kurortinės teritorijos statusas, atitiktis nustatytiems reikalavimams nustatymą ir tikrinimą.

5. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;

2) organizuoja ir užtikrina tinkamą susisiekimo komunikacijų kokybę kurortuose ir kurortinėse teritorijose ir susisiekimo komunikacijų atitiktį kurortų ir kurortinių teritorijų susisiekimo komunikacijų reikalavimams;

3) rengia, organizuoja ir įgyvendina vidaus vandenų turizmo ir susisiekimo priemones kurortuose ir kurortinėse teritorijose bei užtikrina reikiamų darbų finansavimą.

6. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;

2) dalyvauja užtikrinant kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programos įgyvendinimą, skatina ir dalyvauja organizuojant kurortologinių tyrimų vykdymą, efektyvų mokslo ir studijų institucijų bei ūkio subjektų bendradarbiavimą atliekant šiuos tyrimus.

7. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;

2) parengia priemones ir reikalingus teisės aktus dėl darbdavių socialinių iniciatyvų, kurias įgyvendinant būtų neapmokestinamos ūkio subjektų pajamos, skiriamos tų darbdavių darbuotojų sveikatinimui kurortuose ir kurortinėse teritorijose.

8. Valstybės duomenų agentūra atlieka statistinį apgyvendinimo paslaugų (įskaitant trumpalaikės gyvenamosios paskirties patalpų nuomos paslaugas) kurortuose ir kurortinėse

teritorijose tyrimą, specializuotą turistų ir lankytojų srautų statistinį tyrimą, parengia ir skelbia šią statistinę informaciją.

III SKYRIUS

NACIONALINĖS KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS IR ŠIŲ TERITORIJŲ PLĖTROS BEI VYSTYMO FINANSAVIMAS

5 straipsnis. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos įgyvendinimas

1. Nacionalinė kurortų ir kurortinių teritorijų politika įgyvendinama vykdant verslo, transporto ir kelių, inžinerinių sistemų ir infrastruktūros, teisinės aplinkos, svetingumo ir aptarnavimo, kurortinio sveikatinimo paslaugų plėtrą ir sudaro valstybės viešosios politikos dalį.

2. Vyriausybė, tvirtindama ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą, numato įgyvendinamąsias priemones, kuriomis užtikrinama kurortų ir kurortinių teritorijų ilgalaikė plėtra bei investicijų pritraukimas, unikalios rekreacinės aplinkos ir gamtinių gydomųjų veiksnių, kaip išskirtinės reikšmės valstybės turto, racionalus naudojimas ir išsaugojimas, sudaromos kurortinio sveikatinimo paslaugų bei medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų plėtros sąlygos, kaip prioritetinės turizmo plėtros kryptys plėtojamas atvykstamasis ir vietinis turizmas kurortuose ir kurortinėse teritorijose, organizuojamos efektyvios ir inovatyvios rinkodaros priemonės Lietuvoje ir tikslinėse užsienio rinkose, užtikrinama nuosekli natūralių gamtinių gydomųjų veiksnių, rekreacinių teritorijų, vandens telkinių kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti kurortologinių tyrimų plėtra ir vykdymas, taip pat kitos priemonės.

3. Vyriausybė, tvirtindama ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą, kartu suplanuoja jai įgyvendinti reikalingas lėšas. Vyriausybė lėšas ilgalaikiai kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programai įgyvendinti numato rengdama Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

6 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros ir vystymo finansavimas

1. Kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros ir vystymo finansavimą sudaro:

- 1) valstybės biudžeto lėšos;
- 2) savivaldybių biudžetų lėšos;
- 3) Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos;
- 4) kitos lėšos.

2. Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerija finansuoja kurortologinius tyrimus ir jiems skirtus renginius (konferencijas, simpoziumus ir pan.). Kurortologiniams tyrimams atlikti gali būti naudojamos ir kitos teisėtai gaunamos lėšos.

3. Aplinkos ministerija nustatyta tvarka organizuoja pajūrio juostos ir vidaus vandenu tvarkymo programos priemonių įgyvendinimą kurortuose ir kurortinėse teritorijose ir užtikrina šių priemonių kasmetinį tikslinį finansavimą.

4. Įgyvendinant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką, gali būti teikiama valstybės pagalba Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose valstybės pagalbos teikimą, nustatyta tvarka.

5. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos įgyvendinimo priemonės gali būti finansuojamos iš Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų, nacionaliniuose Europos Sąjungos finansinės paramos programavimo dokumentuose ar paramos administravimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais sąlygomis ir tvarka skatinant rengti kurortuose ir kurortinėse teritorijose įgyvendinamus projektus – sudarant valstybės projektų sąrašus, regionuose įgyvendinamų projektų planus ar kitais projektų atrankos (planavimo) būdais.

6. Įgyvendinant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką, savivaldybės, kurių teritorijoje yra kurortas ar kurortinė teritorija, gauna papildomų pajamų, kurios apskaičiuojamos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo nustatyta tvarka.

7. Savivaldybė, į kurios teritoriją patenka kurortas ar kurortinė teritorija, gali viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės pagrindu Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nustatyta tvarka ieškoti investuotojų rekreaciniams objektams statyti.

IV SKYRIUS

KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ STATUSAS, TIKSLAI IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ FUNKCIJOS

7 straipsnis. Kurortai ir kurortinės teritorijos

1. Kurorto statusą turi Birštonas, Druskininkai, Neringa ir Palanga. Kitoms gyvenamosioms vietovėms kurorto statusą suteikia ir panaikina Lietuvos Respublikos Seimas Vyriausybės teikimu.

2. Kurorto statusas gali būti suteikiamas tik visai gyvenamajai vietai. Kurortinės teritorijos statusas gali būti suteikiamas vienai arba besiribojančioms kelioms gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims.

3. Gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims kurortinės teritorijos statusą suteikia ir panaikina Vyriausybė savivaldybės tarybos siūlymu.

4. Gyvenamoji vietovė ar jos dalis, kuriai siekiama kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, turi atitikti Vyriausybės nutarimu nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus. Kurorto ar kurortinės teritorijos atitiktį šiems reikalavimams vertina ir prižiūri Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

8 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų tikslai

Kurortų ir kurortinių teritorijų tikslai yra:

- 1) prisidėti prie valstybės įvaizdžio kūrimo ir bendrojo nacionalinio produkto didinimo;
- 2) dalyvauti formuojant valstybės politiką turizmo, kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros srityse;
- 3) prisidėti prie nacionalinės regioninės politikos tikslo siekimo;
- 4) užtikrinti valstybės turizmo politikos įgyvendinimą;
- 5) užtikrinti unikalių rekreacinių ir gamtinių išteklių naudojimą visuomenės sveikatinimui, kurortinio sveikatinimo paslaugų plėtrai, siekiant išsaugoti ir stiprinti žmonių psichinę ir fizinę gerovę;
- 6) sudaryti išskirtinių kurortinio sveikatinimo, turizmo ir kultūros paslaugų vystymo sąlygas;
- 7) užtikrinti racionalų turimų gamtinių gydomųjų veiksnių naudojimą ir apsaugą;
- 8) organizuoti efektyvias ir inovatyvias rinkodaros priemones Lietuvoje ir tikslinėse užsienio rinkose;
- 9) kiti tikslai, nustatyti kituose įstatymuose ir teisės aktuose.

9 straipsnis. Savivaldybių, į kurių teritoriją patenka kurortai, funkcijos

Savivaldybėms, į kurių teritoriją patenka kurortai, priskiriamos šios funkcijos:

- 1) valstybės įvaizdžio kūrimas ir bendrojo nacionalinio produkto didinimas;
- 2) kurortinio sveikatinimo paslaugų skatinimas ir teikimas;
- 3) gamtinių gydomųjų veiksnių gavyba, naudojimas ir išsaugojimas;
- 4) unikalių rekreacinių ir gamtinių išteklių naudojimas ir išsaugojimas;
- 5) visuomenės sveikos gyvensenos skatinimas;
- 6) infrastruktūros vystymas;
- 7) darnaus turizmo principų įgyvendinimas;
- 8) socialiai atsakingo verslo ir projektų pritraukimas;
- 9) kitos funkcijos.

10 straipsnis. Savivaldybių, į kurių teritoriją patenka kurortinės teritorijos, funkcijos
Savivaldybėms, į kurių teritoriją patenka kurortinės teritorijos, priskiriamos šios funkcijos:

- 1) valstybės įvaizdžio kūrimas ir bendrojo nacionalinio produkto didinimas;
- 2) unikalių rekreacinių ir gamtinių išteklių naudojimas ir išsaugojimas;
- 3) visuomenės sveikos gyvensenos skatinimas;
- 4) infrastruktūros vystymas;
- 5) darnaus turizmo principų įgyvendinimas;
- 6) socialiai atsakingo verslo ir projektų pritraukimas;
- 7) kitos funkcijos.

11 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų investicijų kryptys

Pagrindinės kurortų ir kurortinių teritorijų investicijų kryptys:

- 1) infrastruktūros vystymas ir plėtra;
- 2) kraštovaizdžio ir rekreacijos teritorijų išsaugojimas;
- 3) susisiekimo infrastruktūros ir kelių priežiūra;
- 4) gamtinių gydomųjų veiksnių naudojimas gydymui ir ligų prevencijai bei inovatyvūs jų išgavimo būdai;
- 5) ekologinis tvarumas;
- 6) kurortinio sveikatinimo paslaugų ir medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų modernizavimas ir plėtra;
- 7) vaikų ir jaunimo stovyklavimo paslaugų vystymas ir stovyklaviečių atnaujinimas bei plėtra;
- 8) maitinimo, apgyvendinimo ir aptarnavimo paslaugų vystymas;
- 9) pajūrio juostos ir vidaus vandenų pakrančių tvarkymo programos įgyvendinimo užtikrinimas;
- 10) žmonių saugumo vandens telkiniuose užtikrinimas;
- 11) efektyvių rinkodaros priemonių organizavimas;
- 12) fizinės ir informacinės aplinkos prieinamumo užtikrinimas, įskaitant šios aplinkos prieinamumą neįgaliesiems.

12 straipsnis. Vietinė rinkliava

Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo reikalavimus, savo sprendimu tvirtina vietinės rinkliavos už naudojimąsi kurorto ar kurortinės teritorijos viešąja turizmo ir poilsio infrastruktūra nuostatus.

13 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų naudojimas ir apsauga

1. Veiklą kurortuose ir kurortinėse teritorijose reglamentuoja:

1) šis įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, Teritorijų planavimo įstatymas ir kiti įstatymai;

2) kurorto ar kurortinės teritorijos nuostatai;

3) kurortų ir kurortinių teritorijų planavimo dokumentai.

2. Savivaldybių institucijos, vykdydamos kurortų ir kurortinių teritorijų naudojimo ir apsaugos priežiūrą, teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja ir savo lėšomis rengia savivaldybės ir vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus rekreaciniams žemės sklypams suformuoti, viešosios turizmo ir poilsio infrastruktūros įrengimo, viešojo naudojimo poilsio objektų (žmonių poilsiui ir viešam lankymui pritaiktų miškų, gyvenamųjų vietovių parkų ir kitų želdynų, rekreacinių vandens telkinių ir jų pakrančių, stovyklaviečių, poilsiaviečių, kempingų, hipodromų, turizmo centrų, kitų poilsio paskirties pastatų, rekreacinių statinių ir įrenginių) išdėstymo reikalavimams nustatyti, organizuoja šių sklypų kadastrinius matavimus, kadastro duomenų įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą ir registraciją Nekilnojamojo turto registre.

V SKYRIUS

GAMTINIAI GYDOMIEJI VEIKSNIAI IR KURORTOLOGINIAI TYRIMAI

14 straipsnis. Gamtinių gydomųjų veiksnių sertifikavimas

1. Lietuvoje išgaunami gamtiniai gydomieji veiksniai, naudojami kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti, pripažįstami gydomaisiais atlikus jų sertifikavimo procedūras.

2. Kurortų ir kurortinėse teritorijose esančių gamtinių gydomųjų veiksnių, naudojamų kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti, sertifikavimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

15 straipsnis. Kurortologiniai tyrimai

1. Valstybė privalo užtikrinti nuoseklią natūralių gamtinių gydomųjų veiksnių, rekreacinių teritorijų, vandens telkinių kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti tyrimų, kurių tikslas – sukurti

mokslu grindžiamas sveikatos stiprinimo ir grąžinimo kurortuose ir kurortinėse teritorijose metodikas, plėtrą.

2. Vyriausybė, siekdama užtikrinti tinkamą kurortologinių tyrimų vykdymą valstybės mastu, tvirtina Ekonomikos ir inovacijų ministerijos rengiamą trejų metų trukmės kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programą. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, rengdama šią programą, konsultuojasi dėl kurortologinių tyrimų vykdymo krypčių, apimties, metodikų bei finansavimo poreikių ir derina šiuos klausimus su savivaldybėmis, į kurių teritoriją patenka kurortai ir kurortinės teritorijos, taip pat su šias teritorijas atstovaujančiomis asociacijomis. Šios programos įgyvendinimą užtikrina Ekonomikos ir inovacijų ministerija bendradarbiaudama su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.
2. Šio įstatymo nuostatos taikomos rengiant Lietuvos Respublikos 2024 ir vėlesnių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų projektus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

LIETUVOS RESPUBLIKOS KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ DARNAUS VYSTYMO ĮSTATYMAS

2023 m. gegužės 18 d. Nr. XIV-1965
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslą, jos įgyvendinimo uždavinius, kurortų ir kurortinių teritorijų finansavimą, jų nustatymo teisinius pagrindus, principus ir priemones, kurortologinių tyrimų atlikimo pagrindus bei valstybės ir savivaldybių institucijas, atsakingas už kurortų ir kurortinių teritorijų darnų vystymą ir šio įstatymo įgyvendinimą.

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti kurortų ir kurortinių teritorijų ilgalaikę, tolygią ir darnią plėtrą, finansavimo šaltinius, unikalios rekreacinės aplinkos ir gamtinių gydomųjų veiksnių, kaip išskirtinės reikšmės valstybės turto, racionalų naudojimą ir išsaugojimą, sudaryti sąlygas kurortinio sveikatinimo paslaugų bei medicininės rehabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų plėtrai, plėtoti atvykstamąjį ir vietinį turizmą kurortuose ir kurortinėse teritorijose kaip prioritetines turizmo plėtros kryptis ir palankaus valstybės įvaizdžio formavimo pagrindą, skatinti ir vykdyti kurortologinius tyrimus bei nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų kompetenciją kurortų ir kurortinių teritorijų vystymo srityje.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Gamtiniai gydomieji veiksniai** – specifinėmis fizinėmis, cheminėmis, biologinio aktyvumo savybėmis pasižymintys moksliskai ištirti natūralūs mineraliniai vandenys, jūros vanduo, peloidai (durpinis purvas, sapropelis, molis ir kiti), sveikatai palankus mikroklimatas, rekreaciniai želdynai ir kiti veiksniai, taikomi sveikatos stiprinimo ir ligų prevencijos ar gydymo bei sveikatos grąžinimo tikslais teisės aktų nustatyta tvarka.

2. **Kurortas** – gyvenamoji vietovė, kurioje yra mokslškai ištirtų ir pripažintų gamtinių gydomųjų veiksnių, rekreacinių teritorijų, vandens telkinių, išplėtotą specialioji infrastruktūra šiems veiksniams naudoti gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms ir kuriai įstatymu suteiktas kurorto statusas.

3. **Kurortinė teritorija** – gyvenamoji vietovė ar jos dalis (gyvenamosios vietovės ar jų dalys), kurioje (kuriose) yra gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių, ir specialioji infrastruktūra šiems ištekliams naudoti sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms ir kuriai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu suteiktas kurortinės teritorijos statusas.

4. **Kurortinio sveikatinimo paslauga** – holistiniu požiūriu į sveikatą grindžiama kompleksinė paslauga žmonių sveikatai, jų fizinei ir psichinei gerovei stiprinti, apimanti medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugas, kurioms naudojamas bent vienas iš gamtinių gydomųjų veiksnių, ir teikiama kurortuose ir kurortinėse teritorijose naudojant išplėtotą specialiąją infrastruktūrą.

5. **Kurorto ar kurortinės teritorijos nuostatai** – teisės aktas, kuriuo nustatomi kurorto ar kurortinės teritorijos ūkinės veiklos vykdymo, valdymo, apsaugos ir tvarkymo organizavimo ypatumai arba bendrieji principai, šios teritorijos ar kurorto išskirtinė vertė, taip pat kurorto ar kurortinės teritorijos ūkinės veiklos, architektūros ir planavimo tradicijomis grindžiami reikalavimai.

6. **Kurortologiniai tyrimai** – moksliniai tyrimai, kurių objektas yra gamtiniai gydomieji veiksniai (klimatas, mineraliniai vandenys, gydomasis purvas ir kita), jų fizinės, cheminės ir biologinės savybės, poveikis sveikam ir sergančiam organizmui, tų veiksnių naudojimas profilaktikai, gydymui ir reabilitacijai.

7. **Kurortų ir kurortinių teritorijų infrastruktūra** (toliau – infrastruktūra) – kurortuose ir kurortinėse teritorijose įrengta specialioji infrastruktūra, taip pat viešojo turizmo ir poilsio infrastruktūra, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme.

8. **Nacionalinė kurortų ir kurortinių teritorijų politika** – valstybės ir savivaldybių institucijų tikslinė veikla, kuria daromas poveikis ilgalaikiai, tolygiai ir darniai kurortų ir kurortinių teritorijų ekonomikos, socialinei ir infrastruktūros plėtrai, siekiant sudaryti palankią verslui ir investicijoms aplinką, skatinti kurortinio sveikatinimo, medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo bei turizmo paslaugas ir kryptingai gerinti tarptautinį valstybės įvaizdį.

9. **Rekreaciniai ištekliai** – gamtinės ir kultūrinės kraštovaizdžio vertybės ar savybės, kurios gali būti ar yra naudojamos rekreacijai.

10. **Specialioji infrastruktūra** – kurortuose ir kurortinėse teritorijose išplėta infrastruktūra, skirta gamtiniams gydomiesiems veiksniams naudoti gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms.

11. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme, Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme.

II SKYRIUS

NACIONALINĖS KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ POLITIKOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR SUBJEKTAI

3 straipsnis. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslas ir jo įgyvendinimo uždaviniai

1. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslas – užtikrinti ilgalaikę, tolygią ir darnią kurortų ir kurortinių teritorijų ekonomikos, socialinę ir infrastruktūros plėtrą, sudaryti palankią verslui ir investicijoms aplinką, skatinti kurortinio sveikatinimo bei turizmo paslaugas ir kryptingai gerinti tarptautinį valstybės įvaizdį.

2. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslo įgyvendinimo uždaviniai yra:

1) nustatyti ir įgyvendinti kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo tikslus ir uždavinius;

2) spręsti kurortų ir kurortinių teritorijų problemas, atsižvelgiant į jų teritorijos specifiką, kraštovaizdį, kurortinio sveikatinimo ir turizmo paslaugų kokybę, infrastruktūros vystymo ir finansavimo poreikį;

3) užtikrinti racionalaus ir efektyvaus gamtinių gydomųjų veiksnių ir turizmo išteklių eksploatavimo bei infrastruktūros plėtros sąlygas;

4) sudaryti lygiateisės viešojo ir privataus sektorių veiklos bei ilgalaikės, tolygios ir darnios kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros sąlygas.

4 straipsnis. Valstybės institucijų funkcijos kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo srityje

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė:

1) Nacionaliniame pažangos plane nustato nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius;

2) tvirtina ilgalaikę iki dešimties metų trukmės kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;

3) tvirtina kurorto ir kurortinės teritorijos statusą turinčių savivaldybių finansavimo ir joms skiriamų lėšų apskaičiavimo metodiką;

4) tvirtina trejų metų trukmės kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programą;

5) nustato gyvenamųjų vietovių, kurioms siekiama kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, šio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarką.

2. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija:

1) dalyvauja rengiant Nacionalinį pažangos planą, kuriuo nustatomi nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai;

2) formuoja nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir organizuoja, koordinuoja bei kontroliuoja jos įgyvendinimą;

3) parengia ilgalaikę iki dešimties metų trukmės kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą, teikia ją Vyriausybei tvirtinti, suplanuoja tikslų ir (arba) pažangos uždavinių įgyvendinimo priemones ir jų finansavimo šaltinius;

4) skatina ir organizuoja kurortologinių tyrimų vykdymą, efektyvų mokslo ir studijų institucijų bei ūkio subjektų bendradarbiavimą atliekant šiuos tyrimus;

5) parengia trejų metų trukmės kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programą, teikia ją Vyriausybei tvirtinti ir užtikrina jos įgyvendinimą bendradarbiaudama su Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija;

6) vertina ir prižiūri kurorto ar kurortinės teritorijos atitiktį Vyriausybės nutarimu patvirtintiems bendriesiems ir specialiesiems reikalavimams.

3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;

2) užtikrina tinkamą medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų teikimą, gamtinių gydomųjų veiksnių panaudojimą kurortuose ir kurortinėse teritorijose;

3) nustato gamtinių gydomųjų veiksnių, naudojamų kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti, sertifikavimo tvarką;

4) pagal kompetenciją vykdo triukšmo, taršos ir kitų veiksnių valdymo kontrolę ir atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, apimančias gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurorto ar kurortinės teritorijos statusas, atitikties nustatytiems reikalavimams nustatymą ir tikrinimą.

4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija:

- 1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;
- 2) organizuoja ir (ar) atlieka valstybinį aplinkos monitoringą, siekdama įvertinti kurortų ir kurortinių teritorijų gamtinę būklę ir jos gerinimo galimybes;
- 3) pagal kompetenciją rengia, organizuoja ir vykdo Baltijos jūros aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimą pajūrio kurortuose ir kurortinėse teritorijose bei užtikrina pajūrio juostos tvarkymo darbų finansavimą;
- 4) pagal kompetenciją rengia, organizuoja ir vykdo vidaus vandenų aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimą kurortuose ir kurortinėse teritorijose bei užtikrina vidaus vandenų pritaikymo vandens turizmo ir kitoms rekreacinėms reikmėms darbų finansavimą;
- 5) pagal kompetenciją užtikrina aplinkos ekologinę kokybę, požeminio vandens stebėseną ir kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, apimančias gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurorto ar kurortinės teritorijos statusas, atitiktis nustatytiems reikalavimams nustatymą ir tikrinimą.

5. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija:

- 1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;
- 2) organizuoja ir užtikrina tinkamą susisiekimo komunikacijų kokybę kurortuose ir kurortinėse teritorijose ir susisiekimo komunikacijų atitiktį kurortų ir kurortinių teritorijų susisiekimo komunikacijų reikalavimams;
- 3) rengia, organizuoja ir įgyvendina vidaus vandenų turizmo ir susisiekimo priemones kurortuose ir kurortinėse teritorijose bei užtikrina reikiamų darbų finansavimą.

6. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija:

- 1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;
- 2) dalyvauja užtikrinant kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programos įgyvendinimą, skatina ir dalyvauja organizuojant kurortologinių tyrimų vykdymą, efektyvų mokslo ir studijų institucijų bei ūkio subjektų bendradarbiavimą atliekant šiuos tyrimus.

7. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija:

- 1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą;
- 2) parengia priemones ir reikalingus teisės aktus dėl darbdavių socialinių iniciatyvų, kurias įgyvendinant būtų neapmokestinamos ūkio subjektų pajamos, skiriamos tų darbdavių darbuotojų sveikatinimui kurortuose ir kurortinėse teritorijose.

8. Valstybės duomenų agentūra atlieka statistinį apgyvendinimo paslaugų (įskaitant trumpalaikės gyvenamosios paskirties patalpų nuomos paslaugas) kurortuose ir kurortinėse teritorijose tyrimą, specializuotą turistų ir lankytojų srautų statistinį tyrimą, parengia ir skelbia šią statistinę informaciją.

III SKYRIUS

NACIONALINĖS KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS IR ŠIŲ TERITORIJŲ PLĖTROS BEI VYSTYMO FINANSAVIMAS

5 straipsnis. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos įgyvendinimas

1. Nacionalinė kurortų ir kurortinių teritorijų politika įgyvendinama vykdant verslo, transporto ir kelių, inžinerinių sistemų ir infrastruktūros, teisinės aplinkos, svetingumo ir aptarnavimo, kurortinio sveikatinimo paslaugų plėtrą ir sudaro valstybės viešosios politikos dalį.

2. Vyriausybė, tvirtindama ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą, numato įgyvendinamąsias priemones, kuriomis užtikrinama kurortų ir kurortinių teritorijų ilgalaikė plėtra bei investicijų pritraukimas, unikalios rekreacinės aplinkos ir gamtinių gydomųjų veiksnių, kaip išskirtinės reikšmės valstybės turto, racionalus naudojimas ir išsaugojimas, sudaromos kurortinio sveikatinimo paslaugų bei medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų plėtros sąlygos, kaip prioritetinės turizmo plėtros kryptys plėtojamas atvykstamasis ir vietinis turizmas kurortuose ir kurortinėse teritorijose, organizuojamos efektyvios ir inovatyvios rinkodaros priemonės Lietuvoje ir tikslinėse užsienio rinkose, užtikrinama nuosekli natūralių gamtinių gydomųjų veiksnių, rekreacinių teritorijų, vandens telkinių kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti kurortologinių tyrimų plėtra ir vykdymas, taip pat kitos priemonės.

3. Vyriausybė, tvirtindama ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programą, kartu suplanuoja jai įgyvendinti reikalingas lėšas. Vyriausybė lėšas ilgalaikiai kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros programai įgyvendinti numato rengdama Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

6 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros ir vystymo finansavimas

1. Kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros ir vystymo finansavimą sudaro:

- 1) valstybės biudžeto lėšos;
- 2) savivaldybių biudžetų lėšos;
- 3) Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos;
- 4) kitos lėšos.

2. Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerija finansuoja kurortologinius tyrimus ir jiems skirtus renginius (konferencijas, simpoziumus ir pan.). Kurortologiniams tyrimams atlikti gali būti naudojamos ir kitos teisėtai gaunamos lėšos.

3. Aplinkos ministerija nustatyta tvarka organizuoja pajūrio juostos ir vidaus vandenų tvarkymo programos priemonių įgyvendinimą kurortuose ir kurortinėse teritorijose ir užtikrina šių priemonių kasmetinį tikslinį finansavimą.

4. Įgyvendinant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką, gali būti teikiama valstybės pagalba Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose valstybės pagalbos teikimą, nustatyta tvarka.

5. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos įgyvendinimo priemonės gali būti finansuojamos iš Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų, nacionaliniuose Europos Sąjungos finansinės paramos programavimo dokumentuose ar paramos administravimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais sąlygomis ir tvarka skatinant rengti kurortuose ir kurortinėse teritorijose įgyvendinamus projektus – sudarant valstybės projektų sąrašus, regionuose įgyvendinamų projektų planus ar kitais projektų atrankos (planavimo) būdais.

6. Įgyvendinant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką, savivaldybės, kurių teritorijoje yra kurortas ar kurortinė teritorija, gauna papildomų pajamų, kurios apskaičiuojamos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo nustatyta tvarka.

7. Savivaldybė, į kurios teritoriją patenka kurortas ar kurortinė teritorija, gali viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės pagrindu Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nustatyta tvarka ieškoti investuotojų rekreaciniams objektams statyti.

IV SKYRIUS

KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ STATUSAS, TIKSLAI IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ FUNKCIJOS

7 straipsnis. Kurortai ir kurortinės teritorijos

1. Kurorto statusą turi Birštonas, Druskininkai, Neringa ir Palanga. Kitoms gyvenamosioms vietovėms kurorto statusą suteikia ir panaikina Lietuvos Respublikos Seimas Vyriausybės teikimu.

2. Kurorto statusas gali būti suteikiamas tik visai gyvenamajai vietai. Kurortinės teritorijos statusas gali būti suteikiamas vienai arba besiribojančioms kelioms gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims.

3. Gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims kurortinės teritorijos statusą suteikia ir panaikina Vyriausybė savivaldybės tarybos siūlymu.

4. Gyvenamoji vietovė ar jos dalis, kuriai siekiama kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, turi atitikti Vyriausybės nutarimu nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus. Kurorto ar kurortinės teritorijos atitiktį šiems reikalavimams vertina ir prižiūri Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

8 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų tikslai

Kurortų ir kurortinių teritorijų tikslai yra:

- 1) prisidėti prie valstybės įvaizdžio kūrimo ir bendrojo nacionalinio produkto didinimo;
- 2) dalyvauti formuojant valstybės politiką turizmo, kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros srityse;
- 3) prisidėti prie nacionalinės regioninės politikos tikslo siekimo;
- 4) užtikrinti valstybės turizmo politikos įgyvendinimą;
- 5) užtikrinti unikalių rekreacinių ir gamtinių išteklių naudojimą visuomenės sveikatinimui, kurortinio sveikatinimo paslaugų plėtrai, siekiant išsaugoti ir stiprinti žmonių psichinę ir fizinę gerovę;
- 6) sudaryti išskirtinių kurortinio sveikatinimo, turizmo ir kultūros paslaugų vystymo sąlygas;
- 7) užtikrinti racionalų turimų gamtinių gydomųjų veiksnių naudojimą ir apsaugą;
- 8) organizuoti efektyvias ir inovatyvias rinkodaros priemones Lietuvoje ir tikslinėse užsienio rinkose;
- 9) kiti tikslai, nustatyti kituose įstatymuose ir teisės aktuose.

9 straipsnis. Savivaldybių, į kurių teritoriją patenka kurortai, funkcijos

Savivaldybėms, į kurių teritoriją patenka kurortai, priskiriamos šios funkcijos:

- 1) valstybės įvaizdžio kūrimas ir bendrojo nacionalinio produkto didinimas;
- 2) kurortinio sveikatinimo paslaugų skatinimas ir teikimas;
- 3) gamtinių gydomųjų veiksnių gavyba, naudojimas ir išsaugojimas;
- 4) unikalių rekreacinių ir gamtinių išteklių naudojimas ir išsaugojimas;
- 5) visuomenės sveikos gyvensenos skatinimas;
- 6) infrastruktūros vystymas;
- 7) darnaus turizmo principų įgyvendinimas;
- 8) socialiai atsakingo verslo ir projektų pritraukimas;
- 9) kitos funkcijos.

10 straipsnis. Savivaldybių, į kurių teritoriją patenka kurortinės teritorijos, funkcijos

Savivaldybėms, į kurių teritoriją patenka kurortinės teritorijos, priskiriamos šios funkcijos:

- 1) valstybės įvaizdžio kūrimas ir bendrojo nacionalinio produkto didinimas;
- 2) unikalių rekreacinių ir gamtinių išteklių naudojimas ir išsaugojimas;
- 3) visuomenės sveikos gyvensenos skatinimas;
- 4) infrastruktūros vystymas;
- 5) darnaus turizmo principų įgyvendinimas;
- 6) socialiai atsakingo verslo ir projektų pritraukimas;
- 7) kitos funkcijos.

11 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų investicijų kryptys

Pagrindinės kurortų ir kurortinių teritorijų investicijų kryptys:

- 1) infrastruktūros vystymas ir plėtra;
- 2) kraštovaizdžio ir rekreacijos teritorijų išsaugojimas;
- 3) susisiekimo infrastruktūros ir kelių priežiūra;
- 4) gamtinių gydomųjų veiksnių naudojimas gydymui ir ligų prevencijai bei inovatyvūs jų išgavimo būdai;
- 5) ekologinis tvarumas;
- 6) kurortinio sveikatinimo paslaugų ir medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų modernizavimas ir plėtra;
- 7) vaikų ir jaunimo stovyklavimo paslaugų vystymas ir stovyklaviečių atnaujinimas bei plėtra;
- 8) maitinimo, apgyvendinimo ir aptarnavimo paslaugų vystymas;
- 9) pajūrio juostos ir vidaus vandenų pakrančių tvarkymo programos įgyvendinimo užtikrinimas;
- 10) žmonių saugumo vandens telkiniuose užtikrinimas;
- 11) efektyvių rinkodaros priemonių organizavimas;
- 12) fizinės ir informacinės aplinkos prieinamumo užtikrinimas, įskaitant šios aplinkos prieinamumą neįgaliesiems.

12 straipsnis. Vietinė rinkliava

Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo reikalavimus, savo sprendimu tvirtina vietinės rinkliavos už naudojimąsi kurorto ar kurortinės teritorijos viešąja turizmo ir poilsio infrastruktūra nuostatus.

13 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų naudojimas ir apsauga

1. Veiklą kurortuose ir kurortinėse teritorijose reglamentuoja:

1) šis įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, Teritorijų planavimo įstatymas ir kiti įstatymai;

2) kurorto ar kurortinės teritorijos nuostatai;

3) kurortų ir kurortinių teritorijų planavimo dokumentai.

2. Savivaldybių institucijos, vykdydamos kurortų ir kurortinių teritorijų naudojimo ir apsaugos priežiūrą, teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja ir savo lėšomis rengia savivaldybės ir vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus rekreaciniams žemės sklypams suformuoti, viešosios turizmo ir poilsio infrastruktūros įrengimo, viešojo naudojimo poilsio objektų (žmonių poilsiui ir viešam lankymui pritaikytų miškų, gyvenamųjų vietovių parkų ir kitų želdynų, rekreacinių vandens telkinių ir jų pakrančių, stovyklaviečių, poilsiaviečių, kempingų, hipodromų, turizmo centrų, kitų poilsio paskirties pastatų, rekreacinių statinių ir įrenginių) išdėstymo reikalavimams nustatyti, organizuoja šių sklypų kadastrinius matavimus, kadastro duomenų įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą ir registraciją Nekilnojamojo turto registre.

V SKYRIUS

GAMTINIAI GYDOMIEJI VEIKSNIAI IR KURORTOLOGINIAI TYRIMAI

14 straipsnis. Gamtinių gydomųjų veiksnių sertifikavimas

1. Lietuvoje išgaunami gamtiniai gydomieji veiksniai, naudojami kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti, pripažįstami gydomaisiais atlikus jų sertifikavimo procedūras.

2. Kurortų ir kurortinėse teritorijose esančių gamtinių gydomųjų veiksnių, naudojamų kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti, sertifikavimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

15 straipsnis. Kurortologiniai tyrimai

1. Valstybė privalo užtikrinti nuoseklią natūralių gamtinių gydomųjų veiksnių, rekreacinių teritorijų, vandens telkinių kurortinio sveikatinimo paslaugoms teikti tyrimų, kurių tikslas – sukurti

mokslu grindžiamas sveikatos stiprinimo ir gražinimo kurortuose ir kurortinėse teritorijose metodikas, plėtrą.

2. Vyriausybė, siekdama užtikrinti tinkamų kurortologinių tyrimų vykdymą valstybės mastu, tvirtina Ekonomikos ir inovacijų ministerijos rengiamą trejų metų trukmės kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programą. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, rengdama šią programą, konsultuojasi dėl kurortologinių tyrimų vykdymo krypčių, apimties, metodikų bei finansavimo poreikių ir derina šiuos klausimus su savivaldybėmis, į kurių teritoriją patenka kurortai ir kurortinės teritorijos, taip pat su šias teritorijas atstovaujančiomis asociacijomis. Šios programos įgyvendinimą užtikrina Ekonomikos ir inovacijų ministerija bendradarbiaudama su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.
2. Šio įstatymo nuostatos taikomos rengiant Lietuvos Respublikos 2024 ir vėlesnių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų projektus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija 188605295, Gedimino pr. 53 1 K-02, 01109 Vilniaus m.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Lietuvos Respublikos kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymas
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-05-18 Nr. XIV-1965
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Kopijos tikrumo patvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rita Koncijalovienė, Vyriausioji specialistė, Dokumentų departamentas
Sertifikatas išduotas	RITA KONCIJALOVIENĖ, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-05-31 15:47:56
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žyme nurodytas laikas	2023-05-31 15:48:16
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-12-02 - 2024-12-01
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	eSeimas. Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), versija 1.2.101
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-06-02)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=3a2b7132f9f611edbc0bd16e3a4d3b97
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-06-02 01:26:03 TAIS